

Paraisten kaupunki
tekniskastodtjanster@pargas.fi

Lausuntopyyntö 4.3.2021

Paraisten kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-alue, Parainen, Korppoo ja Nauvo

Paraisten kaupunki on pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa Paraisten kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta. ELY-keskus esittää asiasta lausuntoon seuraavaa:

Toiminta-alueisiin sisällytettävät alueet

Vesihuoltolain 7 § mukaan vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesihuoltoverkoston on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Esitetyt toiminta-alueet kattavat pääosin vain asemakaavoitetun alueen. Vesihuoltolain mukaan toiminta-alueen tulee kuitenkin kattaa kaava-alueiden lisäksi muut tiheästi rakennetut alueet. Jos alue on jo nykyisellään tiiviisti rakennettua, ei voida odottaa alueen kaavoitusta vaan verkosto tulee toteuttaa jo olemassa olevan yhdyskuntakehityksen perusteella.

Vesihuoltolain mukaan toiminta-alueen määrittelyssä tulee olemassa olevan asutuksen lisäksi huomioida myös suunnitteilla oleva yhdyskuntarakenne. Nämä ja muut vielä toteuttamattomat verkostoalueet on hyvä esittää tavoitteellisina alueina. **Hyväksymispäätöksen yhteydessä on asetettava tavoitteellinen yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaava aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.** Aikataulu on hyvä esittää kartalla. Verkostojen rakentamisen aikataulu hyödyttää erityisesti kiinteistön omistajia ja haltijoita, jotka voivat sen perusteella ennakoida kiinteistön vesihuoltolaitoksen verkostoon liittämisen ajankohtaa. Tieto helpottaa myös vesihuoltolaitoksen mahdollisuutta varautua taloudellisesti hankkeiden toteutukseen sekä vähentää toiminta-alueiden jatkuvaa päivitystarvetta. Jos yhdyskuntakehitys on ennakoitua hitaampaa, ei tavoitteellinen aikataulu sido laitosta, vaan vesihuolto tulee toteuttaa vasta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Tavoitteellisia toiminta-alueita ei tarvitse erikseen vahvistaa. Ne tulevat voimaan, kun yhdyskuntakehityksen tarpeet sitä edellyttävät.

Toiminta-alueita määritettäessä on hyvä huomioida myös vesihuoltolain 6 § mukainen kunnan vesihuollon järjestämisvelvollisuus. Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia vesihuollon järjestämisestä. Yhtenä keinona järjestämisvelvollisuuden toteuttamiseen on alueen ottaminen mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Muita käytettäviä keinoja ovat uuden vesihuoltolaitoksen perustaminen tai kiinteistökohtaisten vesihuollon palvelun saataavuuden turvaaminen.

Vesihuoltolain 8 § mukaan toiminta-alueen tulee olla sellainen, että laitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti. Lisäksi vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävien maksujen tulee olla kohtuullisia ja tasapuolisia. Koska esityksessä ei ole esitetty kustannus- eikä maksutietoja, ELY-keskus ei pysty ottamaan kantaa siihen täyttykö vesihuoltolain 8 § toiminta-alueelle asetetut ehdot.

Ennen toiminta-alueen määrittämistä kunnan tulee selvittää, täyttykö vesihuoltolain 8 § vaatimus siitä, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti. Tämän vuoksi kunnan on ennen toiminta-alueen hyväksymistä selvitettävä myös maksujen määräytymisperusteet ja se, pystytäänkö maksuilla lähtökohtaisesti kattamaan kustannukset siten, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset (18 §). Maksujen tasapuolisuus ei tarkoita, että maksujen tulee olla kaikille samansuuruiset, vaan liittymis- ja perusmaksujen tulee olla eri alueilla erisuuruisia, jos tämä on tarpeen esimerkiksi kustannusten oikean kohdentamisen tai aiheuttamisperiaatteen pohjalta.

ELY-keskus edellyttää, että toiminta-alueeseen otetaan mukaan vesihuoltolain 7 § mukaiset alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesihuoltoverkkoon on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Kyseisiä alueita ovat nykyisten ja tulevien asemakaava-alueiden lisäksi muun muassa taajama-alueet (YKR-taajama). Ne ovat yleisesti ottaen niin tiiviisti rakennettuja, että ELY-keskus katsoo niiden täyttävän vesihuoltolain 7 § esitetyt edellytykset toiminta-alueeseen mukaan otettavista alueista. Lisäksi tiiviin rakennuskannan ansiosta verkoston toteuttaminen alueille on usein myös laitoksen kannalta taloudellisesti kannattavaa.

Mikäli toiminta-alueen ulkopuolelle jätetään alueita, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltoverkkoon on tarpeen, tulee päätöksessä esittää selkeät perustelut alueiden ulkopuolelle jättämiselle. Edellä mainittuja syitä voivat olla esimerkiksi väestön väheneminen alueella, tyhjillään olevien kiinteistöjen suuri määrä tai keskimääräistä kalliimmat toteutuskustannukset, jolloin vesihuoltolain 8 § mukaiset vaatimukset eivät täyty (vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti sekä vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi).

Toiminta-alueeseen mukaan otettavat alueet Korppoon kunta-alueella

Korppoon kunta-alueen osalta toiminta-alueen ulkopuolelle on jäänyt osa asemakaava-alueista sekä pieniä taajama-alueita nykyisen toiminta-alueen reunoilta.

Toiminta-alueeseen mukaan otettavat alueet Paraisten kunta-alueella

Paraisten kunta-alueen osalta toiminta-alueen ulkopuolelle on jäänyt huomattavia taajama-alueita. Näistä esimerkiksi Ersbyn alueelle on lähivuosina toteutettu viemäriverkosto.

Seuraavassa kartassa on vihreällä rajauksella esitetty YKR-taajamarajaus. Tärkeimmät toiminta-alueeseen mukaan otettavat alueet on esitetty sinisellä soikiolla. Rajauksissa on mukana muun muassa seuraavat alueet Paraisten pääsaaren osalta: Muddais (Nästgård), Pjukala, Ersby ja Sysilahti/Sysilax. Myös Kirjalan- ja Lielahdensaarilta löytyy taajama-alueita, jotka tulee ottaa mukaan ainakin viemäriverkoston piiriin saatettaviin alueisiin.

haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi. On huomattava, että yleisellä tiedottamisella ei voida korvata tai kattaa alueen kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden kuulemista, jossa noudatetaan myös hallintolain (434/2003) 6 luvun mukaista sääntelyä.

ELY-keskus edellyttää, että viimeistään toiminta-aluepäätöksen yhteydessä kunnan tulee esittää, miten toiminta-alueen ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen vesihuolto tullaan jatkossa toteuttamaan. Jos supistettavaksi esitetyillä alueilla on kiinteistöjä, jotka ovat liittyneet verkostoihin, tulee kunnan päättää toiminta-aluepäätöksessä myös liittyneiden kiinteistöjen vesihuollon turvaamisesta. Asiakkaalle pitää pystyä turvaamaan terveysuojelulainsäädännön täyttävä talousvesi sekä ympäristönsuojelulainsäädännön täyttävä jätevesien käsittely (riippuen sijaitseeko kiinteistö vesi- tai viemäriverkon piiriin saatavalla alueella tai molemmilla). Tästä ei saa aiheutua liittyneelle asiakkaalle ylimääräisiä kustannuksia. Kunnan tulee myös varmistaa, että kyseisten alueiden kiinteistönomistajat ja haltijat ovat tietoisia esitetyistä muutoksista ja heillä on ollut mahdollisuus lausua kantansa asiasta. Supistettavien alueiden osalta on suositeltavaa, että toiminta-alueen ulkopuolelle jääville lähetetään erikseen tiedonanto. Kuulemista koskevassa pyynnössä on riittävästi yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään. Kiinteistönomistajille tulee selvittää, mitä muutoksia toiminta-alueen supistamisesta aiheutuu heidän kiinteistöillään.

Korppoon kunta-alue

Aiemmassa toiminta-aluepäätöksessä (24.10.2005) on nyt esitettyjen alueiden lisäksi määritetty toiminta-alueeksi alue Utön saaresta.

Nauvon kunta-alue

Nauvon osalta edellinen toiminta-aluepäätös on tehty 21.10.2008. Lausuntopyyntöön liitteenä olevat kartat olivat melko epäselvät, joten supistettavaksi esitetyt alueet eivät selvinneet kunnolla. Ainakin osa aiemmin jätevesiviemäriverkon piiriin saatettavista toiminta-alueen osista oli esitetty jätettäväksi toiminta-alueen ulkopuolelle. Myös tavoitteellisia alueita on esitetty poistettavaksi.

Toiminta-alueen esittäminen kartalla sekä päätöksen toimittaminen

Vesihuoltolain mukaan laitokselle määritetään toiminta-alue, jonka sisällä on esitettävä vesijohtoverkon sekä jätevesiverkon piiriin saatettavat alueet. **Toiminta-aluekartan esitystapaa tulee muuttaa siten, että jokaisen kunta-alueen osalta tulee esittää yksi kartta, jossa on esitetty toiminta-alue sekä sen sisällä eri verkostojen piiriin saatettavat alueet.** Koska vesi- ja viemäriverkon piiriin saatettavat alueet ovat kaikkien kunta-alueiden osalta yhteneväiset, jää karttoihin vain yksi rajaus. Esitetty toiminta-aluekartta on muutoin selkeä. Kiinteistönomistajien on mahdollista selvittää, sijaitseeko kiinteistö toiminta-alueella vai ei. Kartoilla tulee esittää myös vesihuoltolain edellyttämä **taajamarajaus** (YKR-taajama). Aineisto löytyy Suomen Ympäristökeskuksen karttapalvelusta. Taajamarajauksen sekä eri verkostojen piiriin saatettavien alueiden esittäminen samalla karttapoljalla helpottaa myös liittämisen velvollisuuden valvontaa.

Hyväksytty toiminta-alue ja sillä sijaitsevat taajamat tulee esittää kartalla, jonka tulee olla yleisesti saatavilla tietoverkossa. **Kunnan tekemä vesihuoltolain 8 §:n mukainen hyväksymispäätös tulee saattaa ELY-keskuksen tietoon.** Päätöksen mukana tulee toimittaa kaupungin **verkkosivujen osoite**, jossa kartta tulee olemaan yleisesti saatavilla.

Lisäksi vesihuoltolain valvonnan helpottamiseksi toiminta-alue-rajaukset on mahdollisuuksien mukaan toimitettava ELY-keskukselle **sähköisessä muodossa** siten, että rajaukset saadaan vietyä paikkatietojärjestelmään.

Tämä asiakirja VARELY/1392/2021 on hyväksytty sähköisesti /
Detta dokument VARELY/1392/2021 har godkänts elektroniskt
Esittelijä Nummelin Minna 18.03.2021 11:31
Ratkaisija Lammila Jyrki 18.03.2021 12:12